

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCÓLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Pentru apărarea caracterului confesional al școlilor noastre.

Privim cu bucuriă și cu o legitimă mândriă la faptul, că poporul nostru în anii din urmă a înaintat pre terenul cultural. Prin această sântită înaintare poporul nostru și-a crescut un frumos număr de inteligenți; și în același timp el însuși (poporul) își scie îngriji mai bine afacerile, și în genere a devenit mai capace de a-și purta greutățile și necazurile vieții. Avem astăzi în fiecare comună câte o frunte de ómeni, cari prin muncă și strédaniă și-au adunat, și continuă a-și aduna tóte acele bunuri, prin cari póte să-și continue cu demnitate lupta pentru viață și desvoltare. Și numărul acestor ómeni în genere cresce astăzi în sînul poporului nostru.

Meritul pentru acest fapt îmbucurătoriu este a-se atribui de sigur în prima liniă activității desvoltate de școlele noastre confesionale. Si nu ne póte surprinde nimic acest rezultat produs de școlele noastre, când cugetăm, că în aceste școle după natura, după organizațiunea și spiritul lor, domnește întregă educațiunea cultura religioasă a elevilor.

Are școla cu caracter confesional ceva propriu numai sieși, și anume: tot ceea ce se învétă în aceste școle urmărește numai un singur scop: de a face pre elev să sântă, se voiască, și să trăiească în spiritul creștinătății. Er ce însemnéază a trăi creștinesce, s'a dovedit în mod destul de lámurit în decursul veacurilor prin desvoltarea istorică a popórelor creștine; s'a dovedit neîntrerupt dela începutul creștinătății și până în ziua de astăzi. Sub timpul gónelor din cei dântái trei secli, creștinii sub inspi-

rațiunea și conducerea evangheliei Domnului devin ómeni de frunte în statul roman, așa încât, când împăratul Dioclețian a pornit la finea seclului al treilea gónă încontra creștinilor, — a trebuit să începă góna cu funcționarii înalți din curtea sa împăărătescă. Religiunea creștină s'a afirmat chiar și sub timpul gónelor ca unica putere, capace a cresce și conduce popórele la bună stare, pentru că ori cât de mult s'ar sbate omul în ori ce direcțiune, un lucru este și răméne ca principiu vecinic și nestremutaver, că religiunea creștină este factorul unic, factorul principal care produce tóte bunurile trebuincioase pentru viața și desvoltarea popórelor.

Religiunea produce plăcerea de lucru, ordinea și punctualitatea la lucru, deórece în religiune și prin religiune vede, și sânte omul, că mâna Acelei Ființe pré înalte, al cărui „chip și aseménare“ o portăm, vecinic lucréză în univers cu o ordine și punctualitate, dela carea nu se face abatere.

În religiune și prin religiune omul învétă a câștiga tóte bunurile trebuincioase materiale, intelectuale și morale, dela cari depinde bunăstarea omenească. În religiune și prin religiune omul învétă, și sânte trebuință de a conserva și valora bine aceste bunuri pentru înaintarea sa, — deórece omul cu religiune vede, și sânte, că precum mâna cea Atotputernică a lui Dumneșeu vecinic lucréză: tocma așa această mâna vecinic lucrătoriă conservéză și valoréză totul pentru a da nascere la nouă și nouă producțiuni.

În religiune și prin religiune omul vede, și sânte în biserica Domnului acea dumneșeiescă putere, carea vecinic lucréză, ca omul să-și îndeplinească în mod succes și nimerit datorințele împreu-

nate cu viața, și prin carea neîntrerupt se revărsă asupra omului darul și ajutorul lui Dumnezeu.

În religiune și prin religiune înveță omul a-și însuși răbdarea și curajul atât de necesari pentru a poté să înfrunte cu deplin succes mulțimea necazurilor și viforul ispitelor vieții, — pentru că omul cu religiune vede, și sîmte în necazuri modul și chipul, prin carele Dumnezeu îl certyă, ca să se îndrepteze, și în același timp îl stimulează la fapte mărețe, la fapte demne de rola și misiunea, pre carea are a-o îndeplini pre acest pămînt.

Pentru a desvolta și întări în generațiunile viitorie acest mod de gîndire și acțiune și-a înființat, și își susține biserica și poporul nostru școlele sale confesionale.

Am înființat, și susținem cu mari greutate aceste școle, — pentru că numai prin ele convinși suntem, că este cu potință a salva și a activa pentru viitoriu ideia mărețy, de carea au fost conduși părinții și înaintașii nostri, carea se arety în mod atât de eclatant în faptul istoric: că una și nedespartită este viața și desvoltarea poporului român cu viața și desvoltarea bisericii și ierarhiei sale naționale.

Astădi aceste școle cer și mai mari jertfe delanoi. Prin legea pentru regularea salarelor învățătorești s'au înmulțit în mare măsură cheltuiielele, căroro trebuie să-le facem față mai cu semy în comunele noastre seryace. Se cer nouy jertfe delapopor. Și nu ne îndoim biserica și poporul își vor face datorința în tot locul, unde va fi cu potință. Spre scopul acesta sinodele eparchielor din Metropolia noastră și venerabilele Consistorii au inițiat deja pașii de lipsă pentru constatarea datelor și aflarea mijloacelor, prin cari în fiecare comună să-se ridice salariile învățătorești la minimul de 300 fl. v. a. prescriș prin lege. Și înregistrăm cu plăcere, că părinților protopresviteri și inspectori scolari le-a succés în multe părți a ridica salariile învățătorești. Mai sînt înse comune și din nefericire încă multe, în cari comunele ca atari fiind mici și poporul seryac nu vor poté ridica salariile la minimul prescriș de lege. Școlele noastre din aceste comune nepotend ridica salariile sînt espuse a-și perde caracterul confesional, un lucru asupra căruia nu numai că nu ne este iertat a privi cu sange rece, din contră sântă datorința avem a aduce tóte sacrificiile posibile, ca să contribuim din tóte puterile, ca salariile să-se poty ridica, și astfel să-se susțină și pre mai departe caracterul confesional al școlelor noastre.

Școlelor din astfelu de comune seryace trebuie deci să-le vină în ajutoriu societatea noastră ca atare; și anume în prima liniă poporul nostru cu dare de mână din comunele mai mari. Acest ajutoriu îl pretinde chiar spiritul bisericii noastre. El s'a practisat pre o scară întinsă aprópe totdeuna. Datină frumoșă a fost din betrâni, ca ómenii de frunte să vină în ajutoriu cu denariul lor la ridicarea și infrumșetarea bisericilor, la ridicarea școlelor, și nu numai la ridicarea bisericilor și școlelor din comuna propriă, ci în genere și din alte comune, ori de câte ori a fost trebuință, și de câte ori s'a apelat la semyțul de dărniciă al poporului.

În cestiunea ridicării salarelor învățătorești din comunele seryace la minimul prescriș de lege stăm în fața unei cestiuni din cele mai grele, unde cu ajutoriu trebuie să pășim repede. Facem deci apel de nou la semyțul de dărniciă al inteligenței și poporului nostru din comunele mai mari a veni grabnic în ajutoriu școlelor noastre din comunele seryace, ca astfel să potem susține și pentru viitoriu caracterul confesional al acestor școle.

Epistolele parochului beryrân.

VIII.

Iubite nepóte! Îți scriu, că anul scolastic, în carele am intrat, așa mi-se pare mie, că vrënd Dumnezeu va fi mai spornic și mai mános, de cum au fost înaintașii lui. Și etă de ce gándesc eu acésta. Am fost adunați sptymána trecută în un zat din vecinătate la un maslu; ér după ce cu ajutoriu lui Dumnezeu am seryersit sfânta taină, preotul din comună ne-a invitat să mergem, să vedem și școla. Aici le-am aflat tóte în cea mai bună rënduieală, ér părintele a ținut o prelegere cu pruncii din religiune, și îți mărturisesc, că l'am aflat toți cei de față că densus propune cu multă dibăciă sfânta noastră religiune.

Cu deosebire ne-a plăcut la toți, când am vedut, că densus în religiune lucréză din tóte puterile, ca să perytrundă și să stepyânescă inimile elevilor dumneșiescile învățături ale sfintei noastre biserici prin plântarea semyțului de ascultare de legea lui Dumnezeu; ér ca elevii să înțelgă și cuprindă legătura dintre om și Dumnezeu, pre carea o numim religiune, densus le-a desfășurat elevilor legătura dintre prunci și părinți. Asemănarea acésta este fórte nimerită, pentru că precum pruncii au pre părinții lor veduți, cari îi îngrijesc, și provéd cu tóte cele de lipsă:

tocmai așa avem noi omenii în Ceriuri un Parinte în Dumneșeu ; și precum pruncii sunt datori cu ascultare către părinții lor pentru îngrijirile, pe cari li-le dau : tocmai așa trebuie să fiă omenii cu ascultare față de Dumneșeu și de legea cea sfântă a Lui. Și precum numai din pruncii buni și ascultători de părinții lor pot să se facă omeni vrednici și norocoși : tocmai așa numai acei omeni pot să fiă mulțămiiți, cari în viața și faptele lor sunt cu ascultare de legea lui Dumneșeu și de glasul sfintei sale biserici.

După ce am eșit din școlă intrând în locuința învățătorului am vorbit multe asupra metodului celui mai nimerit, după care ar fi să propunem religiunea, și am vădit că toți cei de față erau cu multă râvnă asupra lucrului acestuia. Am avut în acea și mare bucurie, și am gândit în mine : cât este de bine, ca noi preoții ori de câte ori ne întâlnim unii cu alții să vorbim despre acest frumos și însemnat lucru.

Să veți adevă, iubite nepoțe, la noi învățătura religiunii este o cestiune de pită, o lucrare de viață. Cu cât adevă ne va ajuta Dumneșeu, să lucrăm, și să stăruim, ca poporul nostru să înainteze în sfânta noastră credință și în sfânta noastră lege strămașească, cu atât poporul va înainta în toate.

Îți voi mai scrie și altă dată despre acesta. Acum însă sum silit să închei, pentru că trebuie să-mă pregătesc, ca în sfânta Duminecă, ce vine, în a douăzecea Duminecă după Rosale să predic poporului despre iubirea de vrășmași. Nu știu, cum îmi va succede, pentru că acesta este după părerea mea tema cea mai grea de preste tot anul. Am nădejde însă, că îmi va ajuta Dumneșeu, pentru că poporul mă ascultă bucuros, și vorbitorul bisericesc ascultat cu plăcere totdeauna află deschise inimile eredincioșilor pentru primirea cuvântului lui Dumneșeu.

Incercare de un tratament al tuberculosei prin injecțiune ser de la câini făcuți refractari față cu această boală¹⁾

de V. Babeș.

Ultimul congres de tuberculosă s'a ținut a două și după zdrobirea speranțelor, pe cari metoda lui Koch le inspirase lumii medicale. Și de astă dată acest teribil flagel învinsese eforturile savanților de al combate.

¹⁾ Comunicare de deschidere a congresului de tuberculosă. 1893.

Tuberculina nu era nouă ; se recunoscea că efectele sale, nestatornice de altmintrelea, erau periculoase pentru bolnavi. Istoria acestei substanțe ne arăta încă odată cum savanții cei mai conștiințoși își pierd sângele rece și sunt dispuși de a pune mai presus previsionsile lor, de realitatea obiectivă.

Koch întrevăduse că pentru tuberculosă, ca și pentru unele bóle infecțioase, o albumosă estrasă din culturile microbului specific póte să aibă o influență terapeutică salutară. Dar faptele aparținând științelor naturale nu se prezintă cu un paralelism și cu o regularitate matematică ; analogiile nu sunt identități ; fie-care serie patologică posedă caracterele sale specifice și trebuie să ne ferim de afirmațiuni premature și prea sigure în ceea-ce privește efectele curative ale albumoselor.

Deja în 1893, noi începusem cu Cornil și Le-loir nișce încercări de vaccinare cu tuberculosă atenuată a lupusului, dar fără rezultat pozitiv.

În același timp cu Koch, Grancher, inspirându-se din excelențele metode ale școlii lui Pasteur, încercase acțiunea culturilor de tuberculosă atenuată prin virstă ; d-sa publicase rezultatele sale încurajătoare înainte de publicația lui Koch. D-sa semnalase în același timp greutățile, cari se opuneau vaccinațiunii antituberculose prin procedeul său și mai ales acțiunea toxică asupra rinichilor iepurilor de casă. Cu toate acestea, Grancher, pornind de la culturi prospete, obținuse o imunitate remarcabilă la iepurii de casă.

Experimentând cu tuberculina lui Koch, m'am convins și eu că, printr'o diluație mare și o ridicare progresivă foarte încetă a doselor întrebuintate, se pot obține ameliorațiuni însemnate în unele casuri de tuberculosă la purceii de India și la om.

Experiențele, ale căror rezultate le-am anunțat într'un plic pecetluit prezentat Academiei de medicină la 4 Decembrie 1890, au arătat că tuberculosă aviară (pasărilor) și produsele sale pot, în condițiuni determinate, să facă animalele mai puțin sensibile la infecțiunea tuberculosă. Preparasem în acest scop un extract de cultură de tuberculosă aviară în bulion glicerinat, filtrat prin porțelan. Acest bulion inoculat în doze din ce în ce mai mari la cobaiu și la iepurile de casă a putut să-i fac insensibili la acțiunea culturilor de tuberculosă umană, cari determinau o tuberculosă mortală, în urma unei injecțiuni prealabile, la animalele de control. Totuși rezultatele acestea erau nestatornice ; adesea mórtea urma injecțiunii unor doze mai mari sau inoculației tuberculosei umane. Noi am obținut totuș mai mulți cobai, cari după ce au fost inoculați de 12 ori cu tuberculina, de 4 ori cu culturi de tuberculosă aviară și de 2 ori cu culturi virulente de tuberculosă umană, au rămas sănătoși.

S'a demonstrat deci că tuberculosă pasărilor, puțin patogenă pentru cobaiu, este capabilă de a-l face câte odată refractar tuberculosei umane.

Cercetările ulterioare ale lui Courmont, Richet și Héricourt au continuat a înmulți aceste rezultate arătând că câinele, care este aproape refractar tuberculozei pasărilor, poate fi făcut refractar tuberculozei umane prin injecțiunile prevenite de cultură de tuberculosă aviară. Acești experimențatori puteau deci să n'aibă nevoie de injecția extraselor de cultură, de cari mă serviam eu, pentru a întări mai întâi animalele mele în contra acțiunii tuberculozei aviare.

Cercetările mele proprii asupra câinilor, constatând din nou starea refractară chiar după inocularea în dósă mare în vene de culturi virulente de tuberculosă aviară, au fost totuși departe de a putea determina imunitatea descrisă de Richet și Héricourt. Am pierdut multe animale prin o tuberculosă manifestă și adesea acută, chiar urmând exact procedeul acestor autori. Cu toate acestea am obținut în modul acesta doi câini din zece, cari continuă a rezista inoculării a cantități mari de virus. Dar însăși aceste animale resimt adesea, după fie-care injecție nouă de tuberculină, simptomele unei agitațiuni a cordului și o slăbiciune, care durază mai multe ore. La unul din acești câini se dezvoltă încă în urma acestor injecții o tuberculosă ganglionară locală.

Eu am întrebuițat deci un procedeu mai complicat dar mai sigur. Procedeul meu de imunizare diferă de acela al lui Richet și Héricourt prin aceea, că eu întrebuițez culturi mai vechi și în doze mult mai considerabile. Diferința esențială a procedeuului meu consistă în întrebuițarea periodică a cantității mari de culturi virulente pentru a fortifica imunitatea. Acest din urmă principiu, care nu aparține de sigur școlei lui Koch, dar lui Pasteur și colaboratorilor săi, cari l'au aplicat în contra turbărei, dă într'adevăr rezultate însemnate. Ast-fel noi am obținut în doi ani prin acest procedeu câini și chiar iepuri de casă refractari la doze mari de produse tuberculoase foarte virulente.

Scara substanțelor, cu cari am obținut rezultate superioare, adică o vaccinație aproape sigură a câinilor, a fost următoarea: 1) tuberculosă aviară, 2) cultură atenuată de 1 an de tuberculosă aviară, 3) 1 gram de cultură de o lună de tuberculosă aviară; după 8 zile 4) 3 grame din această cultură, 5) opt zile în urmă, 5 grame din această cultură, 6) tuberculină umană, 7) cultură veche umană, 8) 0,5 grame de cultură prospătă umană, 9) două-zeci de zile în urmă, 1 gr. de cultură umană, 10) după 20 de zile 2 grame, etc.

Toate aceste încercări însă, importante din punctul de vedere al principiului, sunt complicate și dau loc la numeroase complicațiuni și la morți. Astfel din 20 de câini, aproape 50 de iepuri de casă și 20 cobai, după un an nu mai aveam de cât 4 câini, 2 iepuri și un cobai imunizați. Inoculațiunea produselor tuberculoase virulente a omorât adesea animale, al căror grad de imunitate era deja foarte mare. Sunt convins că acest efect desastroos este datorit în

parte și asociațiilor bacteriene, a căror complicitate cu tuberculosă o expusesem, complicitate care a fost stabilită și expusă la primul congres al tuberculozei. O altă complicație foarte comună la iepurele de casă este dezvoltarea unei nefrite parenchimatose mai ales după doze considerabile și repetate. Această complicațiune a fost, de altmintrelea, semnalată deja de autori, de Grancher, Arloing, etc. Ea poate fi făcută mai puțin frecventă prin întrebuițarea de produse chimice preparând astfel încetul cu încetul terenul.

Fără a da aci detalii asupra procedeelor noastre, foarte variate pentru diferitele specii, putem da încă câte-va exemple.

Astfel am obținut cobai refractari doselor la limita virulenței și cari omoră chiar de ordinar cobaiul nevaccinat, prin inocularea sistematică a tuberculinii aviare. La 4 cobai vaccinați rezistența creștea prin continuarea vaccinării cu tuberculină umană, până la insensibilitatea relativă la tuberculină, și apoi prin culturi vechi și în urmă recente de tuberculosă aviară. Prin acest procedeu noi am obținut 2 cobai, cari resistă la un gram din cultura noastră virulentă, și cari, după inocularea a doze mari de tuberculină, nu presintă febră.

Pentru iepurele de casă se poate obține același rezultat, așa în cât câteva animale resistă în cele din urmă doselor mari de cultură virulentă și nu mai capătă febră după inocularea tuberculinii.

Toate aceste procedee sunt basate pe încorporația cantităților mari de produse tuberculoase la cari omul, și mai ales cel tuberculos, este foarte sensibil.

Rezultatele cele mai lămurite au fost obținute cu câinele, căruia 4—10 injecții subcutanate sau mai bine intravenoase de tuberculină aviară, urmate de doze progresive de 1—10 grame de cultură veche și apoi recentă de tuberculosă aviară îi determină deja o rezistență însemnată. Această rezistență cu toate acestea nu este în tot-d'a-una absolută și nu este suficientă în contra inoculării cantităților mai mari de culturi prospete de tuberculosă umană sau de produse de tuberculosă umană, virulentă de mai multe treceri. Pentru a afirma rezistența câinilor trebuie să-i inoculăm cu cantități din ce în ce mai mari de culturi de tuberculosă umană, vechi și apoi noi, având grijă de a lăsa 14 zile până la o lună interval între infectări. Acesta este procedeul pe care-l aplic de la 1889 în fortificarea rezistenței virusului rabic la câine. Câinii mei refractari primesc în fie-care lună cantități mari de virus fix, în vene și sunt inoculați în același timp sub dura-mater cu același virus.

Ținând seamă de terminologia lui Ehrlich asupra gradului de imunitate, noi am încercat de a determina gradul de rezistență al câinilor noștri, dar fiind că culturile noastre de tuberculosă nu presintă tot-d'a-una același grad de virulență am fost forțați a ne mărgini la aprecierea gradelor de rezistență după doza minimă care determină la câine, după inocularea în vene, mórtea în 20—30 zile, ceea ce se în-

têmplă încă și cu 5—16 centigrame din culturile noastre. Inoculând până la 3 grame de cultură, acest interval rămâne același; cu mase cari trec peste 5 grame de cultură suntem expuși la accidente, la bóle și la mórtea câinilor prin degenerescențe parenchimatóse. Din contră, câinii suportă ușor cantități mult mai mari de culturi ale baccilului aviar.

Dosa de 1 centigram, nu mai determină tuberculosa și prin dose de 3—5 centigrame se determina o tuberculosă cronică.

La un an după ce am început aceste experiențe, adecă la începutul acestui an, am început experiențele mele asupra tratamentului animalelor și omului cu serul câinilor foarte tare imunisați, adecă, cari suportă injecția intravenosă de 1—5 grame de cultură virulentă de tuberculosă umană precum și dose mari de tuberculosă.

Două din acești câini au primit de 5 ori, la interval de 10—20 de zile, dose progresive de culturi virulente. Un câine, vaccinat și inoculat timp de trei luni cu cultură virulentă, a murit de o bóla septică intercurrentă și nu a presintat la autopsie nici un semn de tuberculosă.

Incerări de vaccinare cu sângele animalelor imunisate au fost publicate întâiași dată pentru vaccinarea în contra infecțiunei piocianice de Héricourt și Richet. Dar având în vedere încetinélă efectelor virusului rabic, mi se pare că ar fi ușor de probat, că experiențele mele asupra vaccinației antirabice cu sângele câinilor imunisați sunt de aceeași dată, de și publicația lor este puțin ulterioară.

În prima mea publicație asupra tratamentului antirabic prin sângele animalelor vaccinate și revaccinate, în *Annales de l'Institut Pasteur*, în care eram obligat de a mă resuma, pe cât e posibil, dădusem cel d'întăiu probe incontestabile pentru eficacitatea vaccinării și tratamentului unei bóle după infecție prin serul câinilor făcuți refractari. În această comunicare am insistat mai ales asupra importanței revaccinării câinilor, cari procură serul vaccinal, scie în de ajuns în ce constă această revaccinare: 2—3 luni după primul tratament forte urmat de trepanație, se reîncepe o nouă serie de 30 de zile, mergând de 2—3 ori până la virusul fix, după care se trepanază din nou cu un virus fix. Câinii noștri au urmat timp de 3—4 ani până la 10 tratamente și până la 6 trepanații. De cât-va timp dăm câinilor noștri, cari ne servă pentru tratamentul antirabic, la fie-care 15 zile, emulsiunea unui creier întreg de iepure de casă, mort de turbare fixă. Este evident că aceste procedee usitate de mult timp în turbare au putut perfect de bine să serve experimentatorilor, cari, fără să menționeze experiențele noastre reușite asupra animalelor și asupra omului, au stabilit valoarea terapeutice cu ser în tetanos și în difterie.

Plecând deci de la experiențele noastre publicate în 1889 și mai târziu, noi am întreprins experiențe pentru a vaccina mai întâiu câinii în contra

tuberculosei experimentale. Patru câini au primit mai întâiu 5 grame de sânge prósplet de la animale foarte tare vaccinate și cari primiseră ultima injecție virulentă cel puțin cu 25 de zile înainte, în vene, în peritoneu sau sub piele. Acestă dosă a fost repetată de 3 ori pe săptămână. După 10—12 injecții, la 1—2 luni după începerea tratamentului, câinii au fost inoculați, în același timp cu 2 câinii de control, cu dosa de ordinar mortală în 20—30 de zile din o cultură de tuberculosă umană.

Din acești 4 câini tratați în modul acesta, unul móre de o bóla necunoscută la 4 zile după inoculare, un altul capătă o tuberculosă puțin mai lentă și cei doi câini de control mor la 19 și la 28 de zile după injecția intravenosă.

Tratând 6 iepuri și 4 cobai în același chip dar cu 1—3 grame de sânge, inoculația peritoneală determină la 4 iepuri și la 2 cobai o tuberculosă generalisată, pe când iepurile și cobaiul de control mor de tuberculosă, cei 2 iepuri cari au supraviețuit au fost din nou injectați și unul din animale a succumbat în urmă cu o nefrită hipertrofică parenchimatósă. Unul din iepuri și un cobai supraviețuitori au fost în urmă tratați cu tuberculină, care mai determina la dênșii o slabă reacțiune. Celalalt iepure supraviețuitor nu dădea nici o reacție la 2 milimetri cubi de tuberculină.

Se vede că până aci m'am mărginit la vaccinare contra tuberculosei. Posed însă fapte în cari tratamentul câinilor și al cobailor a început după infectare.

Resultatele mele asupra cobailor cu tuberculină aviară au fost expuse, în 1890 Decembre, la Academia de medicină. Până în present am început tratamentul a 3 câini cu tuberculină aviară și a altor 3 cu ser, la o zi după infectarea cu o cultură de tuberculosă umană de 4 luni, care determina la câinii din fie-care serie se desvolta aceeași formă de tuberculosă, pe când 3 câini, 2 vaccinați cu sânge și unul cu tuberculosă aviară, după ce au scădut mult în greutate în timpul unei a doua de tratament, au început să screscă în greutate și se găsesc în perfectă stare de sănătate aparentă, la 6 luni după începerea experienței. Trebuie să notăm că câinii tratați cu sânge primiau în timp de o lună, în fie-care zi, 5—10 grame de sânge sau de ser, parte sub piele, parte în sânge sau în peritoneu. Unul din acești câini nu presinta sau presinta puțină reacțiune la tuberculină.

Fiind-că serul de câine, inoculat sub piele omului nu este toxic chiar în cantități de 20 de grame și fiind-că doi câini foarte tare vaccinați au fost perfect sănătoși, ne manifestând nici un fenomen febril și crescând în greutate, noi am început inoculațiuni de 3—6 grame de ser pe zi, amestecat cu 0, 10% de acid fenic la tuberculoși și la leproși. Fiindcă încercările sunt încă recente, ne datând de

cât de 3 luni, ar fi inutil de a da aci istoricul bolnavilor.

E destul să constatăm că bolnavii în toate gradele tuberculosei: febricitanții, bolnavii purtând tuberculi locali, precum și leproșii tuberculoși simt o ameliorare pronunțată în urma acestor inoculări. Mai toți bolnavii noștri au crescut în greutate în urma inoculărilor, forțele le cresc, apetitul le revine; în loc de a produce febră ca tuberculina, serul face ca ea să înceteze. La bolnavii cu caverne se constată o scădere a simptomelor cavernose, tusea scade precum și expectorația și credem că am constatat în două cazuri scăderea și chiar dispariția bacililor din spute. Asemenea și asupra leproșilor aceste inoculări au mai întâiu o forță tonică de netăgăduit și în același timp se observă puțin câte puțin o reducere a lepromelor. Cu toate acestea, efectul asupra leproșilor este mai puțin evident de cât asupra tuberculoșilor.

La un tuberculos și la un lepros, cari la început prezentau o reacțiune foarte mare la tuberculina, după două luni și jumătate de tratament cu sânge, reacțiunea devine mult mai puțin pronunțată.

Până acum, de și am impresiunea generală că ameliorațiunea este datorită acțiunii remediului, îmi rezerv încă părerea. Acțiunea acestor inoculări este, fără îndoială, încetă, așa că numai în câte-va luni mă voi pronunța într'un mod pozitiv.

Suntem pe cale de a fortifica din ce în ce mai mult valoarea vaccinătoare a sângelui câinilor noștri. Ce e mai mult, am întreprins vaccinarea unei vaci și a unei capre, al căror lapte presintă deja un început de putere vaccinătoare. Un lucru ne pare câștigat de pe acum, anume constatarea puterii vaccinătoare a sângelui animalelor intensiv imunizate. Fiind-ca serul acestor animale este absolut inofensiv pentru om, și fiind-că noi am vădut că puterea vaccinătoare a serului nostru este mult mai pronunțată ca puterea sa terapeutică, nimic nu se opune la vaccinarea pe o scară întinsă a copiilor din părinți tuberculoși, prin serul sau laptele animalelor intensiv imunizate, pentru a-i întări contra tuberculosei care-i amenință în familie.

Dacă am venit înaintea congresului cu aceste cercetări imperfecte, este pentru că sunt convins că numai pe această cale vom ajunge la procedee specifice inofensive și foarte eficace, cari vor servi nu numai în tratamentul, dar mai ales în profilaxia tuberculosei. Acum în urmă d-nii Richet și Héricourt au anunțat că dinșii posedă un câine vaccinat prin ser de câine, făcut refractar, dar fără a publica procedeele lor; sper că tot pe aceeași cale am ajuns și noi la acest rezultat și că, urmând metoda noastră, ne vom apropia de soluția problemei pe care și-a pus-o acest congres, de a ajunge prin studii experimentale la prevenirea și la vindecarea tuberculosei.

D I V E R S E.

* *La esamenele* de cualificațiune preoțescă ținute prin comisiunea instituită de venerabilul Consistoriu eparchial din Arad sub presiul Pré Sântiei Sale părintelui Episcop al Aradului Ioan Mețian în zilele 29 și 30 Septemvre anul curent s'au însinuat 15 clerici absoluți, cari toți au depus cu succes esamenul de cualificațiune preoțescă. Felicităm pre noi candidați de preoție!

* *La esamenele* de cualificațiune învățătorască ținute prin comisiunea instituită de venerabilul Consistoriu eparchial din Arad sub presiul Pré Sântiei Sale părintelui Episcop al Aradului Ioan Mețian în zilele: 26, 27 și 28 Septemvre anul curent s'au însinuat 25 de preparanți absoluți, dintre cari au depus esamenul cu succes 17. Felicitările noastre noilor candidați de învățători!

* *Mulțamită publică.* Comuna bisericăscă Sêrbeșci în tractul protopopesc al Vașcoului având a-și renova biserica din fundament, și poftindu-se spre acest scop spese mari, care trec preste puterile credincioșilor din comună, s'a aflat un poporean evlavios cu numele Ioan Nica cel betrân, carele a servit biserica ca curator credincios în decurs de mai mulți ani, și carele fiind binecuvântat de Dumneșeu cu o stare bună materială, s'a oferit densusul singur pe spesele proprii a acoperi turnul bisericeii cu tînichea, cea ce costeză o suma la 300 fl. Contractul s'a și încheiat cu întreprinzetoriul, și primind anticipațiune s'a și apucat de lucru măestrul. Primescă deci numitul creștin evlavios pe acesta cale din partea comunei bisericăscii cea mai ferbinte mulțamită pentru acesta gertfă frumôsă adusă pe altariul Domnului. Fie asigurat marinosul dăruitoriu, că numele lui va fi pomenit în comună din neam în neam până la cea mai departe posteritate; ér sufletul densusului și a părinților lui — pentru care s'au adus gertfa — vor fi scrise în cartea vieții și pomenite în ceriuri. Totdeodată se notifică aci, că vedând și alți credincioși faptă laudabilă a lui Ioan Nica, s'au îndemnat, care de care în frunte cu preotul din loc Petru Dalea a subscris și a dăruii oferte benevole pentru înfrumșetarea bisericeii. Numele dăruitorilor din urmă se vor publica la timpul său. — Beiuș, 29. Sept. 1893. — Pentru comitetul parochial din Sêrbeșci: Vasiliu Pap, protop. Vașcoului.

* *Pomi de vëndare.* 800 bucăți meri nobili, cele mai bune și fine soiuri, cu 15—40 cr. de bucată. Mai bine a să presădi acum în tómnă. Pachetarea și ducerea la postă ori la gară 10%. — 1000 (o mie) perseci de pus la locul de rodit 10 buc. cu 1 fl. 20 cr., 25 buc. cu 2 fl. 40 cr., 50 b. cu 4 fl. 50 cr. 100 b. cu 8 fl. cu împachetare cu tot. Persecii se presădesc numai în primăveră. Sunt la N. Avram inv. în Tót-vărad. Posta și stațiune acolo.

* *Tir de asediu.* „Timpul“ dela 23 Septembre scrie:

Am avut aseră pentru un moment ilusiunea rșboiului cu toate teribilele sale consecințe. Pe un platou în-

tins, platoul dela Cotroceni, care se numește și polison, dincolo de casarma regimentului de geniu, într'un întunec desevârșit, regimentul de asediu sub comanda dlui colonel Stoica, făcea eserciții de tir cu tunuri de cetate. Era vorba, ca mortierele tunurilor de asediu, să distrugă o construcție făcută anume la 2200 de metri distanță și pentru acest scop s'au dat treizeci de detunături. Precisiunea tirului a fost minunată și la fie-care detunătură observatorul anunța, că diferența nu era decât de un metru, cel mult două, pentru a lovi un punct anume din această construcție, care conținea o cantitate de pulbere, și toate acestea la o distanță de 2200 de metri.

Un fior involuntar te cuprindea la fie-care detunătură, ce te asurda de sgomotul teribil, care îl producea, și te gândea ce efect distrugător ar fi adus, dacă o mortară din acele, cu care erau încărcate tunurile de asediu și care conțin patru-zeci și cinci-zeci de kilograme de pulbere și alte materii explozibile, ar fi căzut pe o cetate, într'un oraș în timp de război.

Ași numai se vor cunoște efectele tirului asupra construcției și se va afla precisiunea sa esactă.

La acest esercițiu asistau dl general Lahovari, ministru de război, dl general Pastia, inspector general al artileriei, dl Corjanu, comandant de piétă, dl locot.-colonel Mareș și mulți alți domni ofițeri.

* *Zestre supusă la dare.* Fetele milionarilor din America de mai mult timp au o deosebită simpatie pentru prinții, ducii și alți nobili mai de frunte ai bătrânei noastre Europe. Ele țin, că europenii sunt mai frumoși, mai bine crescuți, mai cavaleri, decât yanké-ii și când ajung la etatea măritişului mai bucurosi își dau mâna europenilor, decât americanilor. Astfel d. e. două nepoțe a vestitului Vanderbilt acum nu de mult s'au măritat în Franca. Pe fata milionarului Astor nu preste mult o va conduce la altar un principe italian. Se vorbesce, că chiar și Iay Gould, vestitul „rege al căilor ferate,” încă își va mărita fata în Europa. Afară de aceste multe americane brune și blonde au trecut dimpreună cu milioanele lor în Europa, după bărbați de aici și strălucesc prin „Bois de Boulogne” din Paris, „Hyde Park” din Londra și prin alte corsouri.

Ei, dar yanké-ii s'au necăjit pentru acesta; atât pentru că ei sunt desconsiderați pentru europeni, cât și că le pare rău de milioanele, ce trec dimpreună cu miresele la Europa; ba pôte de milioane le pare mai rău ca de mirese. De aceea și-au dis, lasă că „aflăm noi ac de co'ocul lor.” Astfel o samă de politici din Statele-unite au înaintat camerei din Waschingon un proiect de lege în sensul căruia averea fetelor măritate în streinătate să fie supusă la o dare de 33%. Astfel deci zestrea ar fi supusă la o dare aprôpe egală cu cea a productelor de artă.

Citațiune edictală.

Nr. 976.—1893.

Ana n. Vuia, legiuita soție a lui Nicolae Boloceanu din Timișoara, carea de mai bine de trei ani a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat, și pribegese în lume fără a-i se sci ubicațiunea, — în sensul rezoluțiunei Venerabilului Consistor dto 23 Sept. v. a. c. nrul 4286 se citează prin această, ca în termen de **trei luni dela prima publicare** al acestui edict în „Biserica și Școla”, să se presente înaintea subsémnatului oficiu protopresbiteral, căci în cas contrar procesul divorțial inten-

tat de cătră bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Timișoara, 30 Sept. v. 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Timișorii

Dr. Tr. Putici, m. p.
protopresbiter.

—□—

Nr. 978.—1893.

Petru Ignea, din comuna Izvin, carele de patru ani trecuți a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție Silvia n. Micu din Babșa, fără a se sci ubicațiunea lui presentă, — cu încuviințarea Venerabilului Consistor diecesan dato 23 Sept. v. a. c. nrul 4284, — se citează pe această cale a se presenta înaintea subscrișului presidiu al scaunului protopresbiteral în termen de **trei luni de zile dela prima publicare** a acestui edict în „Biserica și Școla”, căci la cas contrar procesul matrimonial intentat de soția lui se va pertracta și decide și în absența densusului.

Timișoara, 30 Sept. v. 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Timișorii.

Dr. Tr. Putici, m. p.
protopresbiter.

Concurs.

În nex cu Înaltul decis consistorial Nr. 4139/1893, pentru îndeplinirea stațiunei vacante învățătoresci dela școla rom. ort. din comuna Firighaz, — protopresbiteratul Lipovei — se escrie concurs cu termen de **30 de zile dela prima publicare**.

Salarul anual împreunate cu această stațiune învățătorescă, sunt:

1) În bani numărari 176 fl 80 cr., 2) în naturale: 37 hectolitre de grâu; 3) 6 stângeni de lemne pentru învățătoriu; 4) pentru scipturistica 10 fl; 5) Pentru conferințe 10 fl; 6) 4 iugere de pământ arătoriu; 7) cortel liber cu două chilii și culină și grădină de legumi de 800□ (precum și stalog etc.)

Pentru încăldirea saiei de învățământ sunt de chilin 4 stângeni de lemne.

Să notifică, că alegendul învățătoriu va fi îndătorat să deie emeritului învățătoriu Petru Dimitrescu $\frac{1}{4}$ parte din salariul de sub pozițiile 1, 2 și 6.

Recurenții să avisază ca recursele lor ajustate cu documentele necesarii, și adresate comitetului parochial din Firighaz, să le substernă până la termenul mai sus indicat subscrișului inspector școl. în Lipova (B.-Lippa), precum și a-sé presenta în vre-o Duminecă ori sêrbătore în s-ta biserică din Firighaz, spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipic.

Firighaz, la 26 Septemvre (8 Octomvre) 1893.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopop. inspect școl.

—□—

Cu ordinațiunea Ven. Consistoriu eparchial de dto 3 Sept. 1893 Nr. 4035 decretându-se sistemisarea unei capelanii temporale lângă veteranul paroch Nicolau Petrilla din Macea, în protopopiatul Chișineului, pentru ocuparea postului de capelan să escrie concurs cu termen de alegere pe Duminecă **31 Octomvrie a. c.**

Emolumentele încopciate cu acea parochiă să urcă anualminte la suma de 1000 fl. din care jumătate va fi dotațiunea alegendului capelan.

